

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

เทศบาลตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักปลัดเทศบาล งานนิติการ

ที่ มค ๕๒๖๐๑/ ๖๙

วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๙

เรื่อง การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการรับสินบนประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙

เรียน นายกเทศมนตรีตำบลบรือ

ต้นเรื่อง

๑. คณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๕ ได้มีมติเห็นชอบในเชิงกลยุทธ์ว่า หน่วยงานของรัฐต้องให้ความร่วมมือและเข้าร่วมการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕ -๒๕๗๐ ซึ่งแนวทางการประเมิน และเครื่องมือการประเมิน ให้เป็นไปตามที่สำนักงาน ป.ป.ช.กำหนด

๒. สำนักงาน ป.ป.ช.ได้มีประกาศ เรื่อง การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment – ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙ ลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙ แจ้งให้หน่วยงานต่างๆทราบถึงหลักเกณฑ์ กรอบระยะเวลา หน่วยงานกลุ่มเป้าหมายและกลไกการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของภาครัฐ

๓. เทศบาลเมืองภูมินารายณ์ เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/หน่วยงานที่ต้องดำเนินการ เพื่อส่งเสริมและเข้าร่วมประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment – ITA)

ข้อเท็จจริง

งานนิติการ ได้วิเคราะห์ และรวบรวมข้อเท็จจริง และทำการประเมินความเสี่ยงทุจริตใน หน่วยงานภาครัฐประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙ เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

หลักเกณฑ์

แบบวัดการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (Open Data Integrity and Transparency Assessment : OIT) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘

ข้อ ๐๒๑ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙ แสดงข้อมูลประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙ อย่างน้อย ๑ ด้านจาก ๓ ด้าน ดังต่อไปนี้

- (๑) ด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ
- (๒) ด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
- (๓) ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

ในการประเมินความเสี่ยงทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙ ต้องมีรายละเอียดอย่างน้อยประกอบด้วย

(๑) การคัดเลือกกระบวนการงานหรือโครงการที่มีความเสี่ยงการทุจริตอย่างน้อย ๑ กระบวนการ หรือโครงการ

(๒) กำหนดประเด็นความเสี่ยงทุจริต

(๓) การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงทุจริต

/(๕) การประเมิน...

(๔) การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงทุจริต

(๕) การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงทุจริต

ข้อพิจารณา/ข้อเสนอ

งานนิติการ พิจารณาแล้วเห็นว่า ได้ทำการประเมินความเสี่ยงทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔ เรียบร้อยแล้ว เห็นควรนำข้อมูลดังกล่าวเผยแพร่ให้ประชาชนรับรู้ข้อมูล และรายละเอียดทางเว็บไซต์ ของเทศบาลตำบลบรบือ ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

นายวิเชียร พรมมงคล

นิติกรชำนาญการ

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔
เทศบาลตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม

๑. หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๙ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายในการควบคุมภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยงโดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐาน และหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนดและกระทรวงการคลังได้กำหนดหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามหนังสือที่ กค ๐๔๐๙.๔/ว ๒๓ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๒ เพื่อให้การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นไปตามเจตนารมณ์มาตรา ๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๓ และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๕๖ มาตรา ๖ ที่กำหนดว่าการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีได้แก่การบริหารราชการเพื่อบรรลุเป้าหมายดังต่อไปนี้

- (๑) เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
- (๒) เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
- (๓) มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
- (๔) ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
- (๕) มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อเหตุการณ์
- (๖) ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ
- (๗) มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

๒. วัตถุประสงค์ของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

- (๑) เพื่อให้การปฏิบัติราชการมีประสิทธิภาพประสิทธิผลและเกิดผลสัมฤทธิ์เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน
- (๒) เพื่อป้องกันความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
- (๓) เพื่อลดโอกาสและผลกระทบที่จะทำให้เกิดความเสียหายต่อการดำเนินงานที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตให้อยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้และสามารถควบคุมได้ตรวจสอบได้อย่างมีระบบ
- (๔) เพื่อกำหนดมาตรการกิจกรรมในการจัดการความเสี่ยงและมีการติดตามประเมินอย่างต่อเนื่อง
- (๕) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพบริหารงานขององค์กรให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันในการบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้
- (๖) เพื่อให้บุคลากรได้รับรู้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการบริหารจัดการความเสี่ยงได้อย่างเป็นระบบในทิศทางเดียวกัน

๓. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง

๓.๑ ปัจจัยภายนอกประกอบด้วย

๑. ภัยธรรมชาติ (Natural Environment)
๒. เศรษฐกิจ (Economic)
๓. การเมือง (Political)

๔. สังคม (Social)

๕. เทคโนโลยี (Technological)

๓.๒ ปัจจัยภายในประกอบด้วย

๑. คณะผู้บริหาร/กลยุทธ์ในการบริหารองค์กร (Strategy)
๒. โครงสร้างองค์กร (Structure) ที่ไม่เหมาะสมกับภารกิจ
๓. รูปแบบการปฏิบัติงาน (System) กระบวนการ /การบริหารจัดการการกำหนดนโยบาย แผนงานระเบียบกฎหมายข้อบังคับการดำเนินงานการติดตามประเมินผลการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องในการปฏิบัติงาน
๔. บุคลากร (Staff) การจัดการทรัพยากรมนุษย์
๕. ทักษะความรู้ความสามารถ (Skill) ของบุคลากรทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายประจำ
๖. รูปแบบการบริหารจัดการ (Style) พฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหารและพนักงานในองค์กร
๗. ค่านิยมร่วม (Shared Values) ของบุคลากรในองค์กรที่มีเป้าหมายทิศทางเดียวกันในอันที่จะปฏิบัติราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริตมีประสิทธิภาพประสิทธิผลและเกิดผลสัมฤทธิ์ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนหากไม่มีค่านิยมร่วมกันแล้วก็จะเกิดปัจจัยเสี่ยงที่เป็นอุปสรรคในการบรรลุเป้าหมายวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติราชการ

๔. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระการทำงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้งและแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานตามหลักภาระงานปกติของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นลักษณะ pre-decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยงเป็นการสอบทวน post-decision

๕. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

รูปแบบการประเมินความเสี่ยงตามมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organization of the Tread way Commission) จำแนกได้ ๔ ประเภทดังนี้

๑. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (S : Strategic Risk) เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากการกำหนดนโยบายแผนงานโครงการไม่เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้
๒. ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (O: Operational Risk) เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากการปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามระเบียบกฎหมายข้อบังคับหรือหนังสือสั่งการหรือหลักวิชาการการไม่มีความรู้ความสามารถทักษะในการปฏิบัติงานเพียงพอของบุคลากรที่เกี่ยวข้องความประมาทเลินเล่อ ฯลฯ
๓. ความเสี่ยงด้านการเงิน (F: Financial Risk) เป็นความเสี่ยงในการปฏิบัติงานด้านการเงินการบัญชีที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับหนังสือสั่งการหลักวิชาการที่กำหนดไว้หรือไม่มีความรู้ความสามารถทักษะในการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอการจงใจละเว้นความประมาทเลินเล่อ ฯลฯ
๔. ความเสี่ยงด้านกฎหมายระเบียบหรือที่เกี่ยวข้อง (C: Compliance Risk) เป็นความเสี่ยงที่ไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายข้อบังคับหรือหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องได้หรือระเบียบกฎหมายข้อบังคับหนังสือสั่งการต่างๆไม่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานหรือไม่สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่สถานการณ์ปัจจุบัน (ระเบียบล่าสุด)

การบริหารจัดการความเสี่ยงตามมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organization of the Tread way Commission)

๑. สภาพแวดล้อมภายในขององค์กร (Internal Environment) เช่นนโยบายของผู้บริหารวัฒนธรรมองค์กรค่านิยมร่วมอำนาจหน้าที่ความรู้ความสามารถทักษะของบุคลากรกระบวนการบริหารงานทรัพยากรทางการบริหารระเบียบกฎหมายสารสนเทศการติดตามประเมินผล ฯลฯ

๒. การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objective Setting) องค์กรต้องกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายของการบริหารความเสี่ยงไว้อย่างชัดเจนและเหมาะสม

๓. การบ่งชี้เหตุการณ์หรือปัญหาที่จะเกิดขึ้น (Event Identification) เป็นการรวบรวมเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นกับหน่วยงานทั้งในส่วนของปัจจัยเสี่ยงที่เกิดจากภายในและภายนอกหน่วยงาน

๔. การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) เป็นการจำแนกและจัดลำดับการประเมินความเสี่ยงที่มีอยู่โดยการประเมินจากโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) โดยสามารถประเมินความเสี่ยงจากปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน

๕. การตอบสนองความเสี่ยง (Risk Response) เป็นการดำเนินการหลังจากที่องค์กรสามารถบ่งชี้ความเสี่ยงขององค์กรและประเมินความสำคัญของความเสี่ยงโดยนำความเสี่ยงไปแก้ไขด้วยวิธีการอันเหมาะสมด้วยวิธีการ ๔ วิธีดังนี้

๕.๑ การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Risk avoidance) หมายถึงการเลิกหรือไม่กระทำในอันที่จะก่อให้เกิดความเสียหายหรือความเสี่ยง

๕.๒ การควบคุมความสูญเสีย (Risk reduction) มี ๒ วิธีคือ ๑) การป้องกันมิให้เกิดความเสียหาย ๒) การควบคุมความรุนแรงของความสูญเสียมิให้มีผลกระทบในวงกว้าง

๕.๓ การแบ่งความเสี่ยง (Risk Sharing) คือวิธีการลดโอกาสที่จะเกิดความเสียหายหรือโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง

๕.๔ การยอมรับความเสี่ยง (Risk Acceptance) คือการยอมรับว่าการดำเนินงานขององค์กรมีความเสี่ยงในบางประเด็นเป็นความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้หรือน่าจะเกิดขึ้นน้อย โดยมีวิธีการหรือสามารถป้องกันได้ไม่เพิ่มความเสี่ยงยิ่งขึ้นจนไม่สามารถยอมรับได้

๖. กิจกรรมการควบคุม (Control Actives) คือการกำหนดกิจกรรมและการปฏิบัติต่างๆที่จะกระทำเพื่อลดความเสี่ยงและทำให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร เช่น การกำหนดกระบวนการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความเสี่ยงให้กับบุคลากรภายในองค์กร เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจว่าจะสามารถจัดการกับความเสี่ยงนั้นได้อย่างถูกต้องและเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

๗. สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication) คือระบบสารสนเทศ และการติดต่อสื่อสารที่ดีมีคุณภาพ

๘. การติดตามประเมินผล (Monitoring) คือ การติดตามประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยงประจำองค์กรว่าระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ถือหรือปฏิบัติอยู่นั้นมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลหรือไม่มีประเด็นใดสมควรแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้นหรือดียิ่งขึ้นไป

๖. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริตประกอบด้วย pressure/incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ opportunity หรือโอกาสซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุมกำกับควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อนและ Rationalization หรือการหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (fraud Triangle)

องค์ประกอบของการทุจริตหรือสามเหลี่ยมทุจริต (The Fraud Triangle)

สืบค้นจาก

[:https://www.facebook.com/TheEnlightenerNews/photos/repost](https://www.facebook.com/TheEnlightenerNews/photos/repost)

๗. ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เทศบาลเมืองกุฉินารายณ์จะแบ่งความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ ประกอบด้วย ๓ ด้านดังนี้

๑. ด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ
๒. ด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๓. ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

๘. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริตมี ๕ ขั้นตอน

- ๑) การคัดเลือกกระบวนการงานหรือขั้นตอนการทำงาน
- ๒) การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
- ๓) การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- ๔) การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- ๕) การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนการงานหรือโครงการ

เทศบาลเมืองกุฉินารายณ์จะแบ่งความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ ประกอบด้วย ๓ ด้าน ดังนี้

๑. ด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ
๒. ด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๓. ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

ขั้นตอนที่ ๒ การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

ตารางระบุความเสี่ยงการทุจริต (know factor และ Unknow factor)

ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
	Know factor (ความเสี่ยงที่เคยเกิด)	Unknow factor (ความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิด)
ความเสี่ยงด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ		
๑. การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต แก่ประชาชน ไม่เป็นไปตามลำดับอันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ ส่วนตัวหรือการให้สิทธิพิเศษแก่คนบางกลุ่ม		✓
๒. มีการเรียกรับเงินพิเศษจากผู้ขอรับการอนุมัติ หรือขออนุญาต นอกเหนือจากค่าธรรมเนียมปกติ เพื่อแลกกับการให้บริการหรือการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต		✓
๓. การอนุมัติ หรือการอนุญาตไม่เป็นไปตาม มาตรฐาน เนื่องจากมีแรงจูงใจเรื่องผลประโยชน์ หรือสินบน		✓
๔. การรับของขวัญของฝากจากบุคคลที่มาขอรับ การอนุมัติ หรือขอใบอนุญาต	✓	
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่		
๑. ผู้บริหารดำเนินการตามนโยบายของตน โดยแทรกแซงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่		✓
๒. บุคลากรของหน่วยงานไม่บังคับใช้กฎหมาย (ไม่ใช้อำนาจ) กับบุคคลบางกลุ่ม		✓
๓. มีการบิดเบือนใช้ดุลพินิจ หรือมีการใช้ดุลพินิจ โดยมิชอบ		✓
๔. การอาศัยอำนาจในตำแหน่งหน้าที่ของตนเข้าไป มีอิทธิพลในหน่วยงานของรัฐต่าง ๆ เพื่อให้ เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐนั้นกระทำการ หรือไม่กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อ ประโยชน์ ของ ตนเอง หรือ พวก พ้อง อันเป็นการแทรกแซงการทำงานภายในของ หน่วยงานรัฐนั้น เช่นนายกเทศมนตรีใช้อำนาจใน ตำแหน่งกดดันให้ผู้อำนวยการ โรงเรียนของรัฐใน พื้นที่รับบุตรหลานของตนเองเข้าเป็นนักเรียนโดย		✓

ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
	Know factor (ความเสี่ยงที่เคยเกิด)	Unknow factor (ความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิด)
ไม่ต้องสอบ อันเนื่องมาจากผลประโยชน์หรือ สินบนที่ได้รับไว้		
ความเสี่ยงด้านการใช้จ่ายงบประมาณ		
๑. การใช้จ่ายงบประมาณมีการเอื้อผลประโยชน์ แก่พวกพ้อง		✓
๒. การใช้จ่ายงบประมาณมีความไม่รอบคอบทำ ให้เกิดการทุจริต	✓	
๓. มีการใช้จ่ายงบประมาณโดยไม่ถูกต้องตามหลัก กฎหมาย	✓	
๔. การใช้จ่ายงบประมาณผิดระเบียบ	✓	

ขั้นตอนที่ ๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เทศบาลเมืองภูผินารายณ์ กำหนดเกณฑ์สำหรับ โครงการที่ทำการประเมิน โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือด้านโอกาส (Likelihood) และด้านผลกระทบ (Impact) และการให้คะแนนทั้ง ๒ ปัจจัยรายละเอียดดังนี้

๑. ด้านโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาความเป็นได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่งในรูปแบบของความถี่หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ

โอกาสเกิดการทุจริต (likelihood)	
๕	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๕ ครั้ง / ปี (โอกาสเกิดได้สูงมาก)
๔	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๔ ครั้ง / ปี (โอกาสเกิดได้สูง)
๓	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๓ ครั้ง / ปี (โอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง)
๒	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๒ ครั้ง / ปี (โอกาสเกิดขึ้นน้อยมาก)
๑	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๑ ครั้ง / ปี (ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น)

๒. ด้านผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น โดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบที่ไม่ใช่ทางการเงินและผลกระทบทางการเงิน

๒.๑ ผลกระทบที่ไม่ใช่ทางการเงิน

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	- เกิดความเสียหายต่อรัฐเจ้าหน้าที่ถูกลงโทษข้อมูลความผิดเข้าสู่กระบวนการทางยุติธรรม - เกิดการฟ้องร้องต่อศาลหรือหน่วยงานกำกับดูแลองค์กรตรวจสอบทำการตรวจสอบความเสียหายที่เกิดขึ้น
๔	- ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใสสื่อมวลชนสื่อสังคมออนไลน์ลงข่าวอย่างต่อเนื่องและสังคมให้ความสนใจ - ร้องเรียนต่อสื่อมวลชนและมีการออกข่าว
๓	- หน่วยตรวจสอบของหน่วยงานหรือหน่วยตรวจสอบจากภายนอกเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง - มีการส่งหนังสือร้องเรียนและตั้งคำถามต่อการทำงานโดยไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจน
๒	- ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงานมีคนร้องเรียนแจ้งเบาะแส - เริ่มมีความกังวลและสอบถามข้อมูล
๑	- แทบจะไม่มี

๒.๒ ผลกระทบทางการเงิน

ระดับ	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)
๕	ความเสียหายตั้งแต่ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป
๔	ความเสียหายตั้งแต่ ๕๐๐,๐๐๐ บาทถึง ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
๓	ความเสียหายตั้งแต่ ๒๕๐,๐๐๐ บาทถึง ๕๐๐,๐๐๐ บาท
๒	ความเสียหายตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ บาทถึง ๒๕๐,๐๐๐ บาท
๑	ความเสียหายตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ บาทหรือน้อยกว่า

ตารางการประเมินความเสี่ยงทุจริต

ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	ระดับโอกาสที่จะ เกิดการทุจริต	ระดับความรุนแรง ของผลกระทบ	ค่าความเสี่ยง (โอกาสเกิด x ผลกระทบ)
ความเสี่ยงด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ			
๑. การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต แก่ประชาชน ไม่ เป็นไปตามลำดับอัน เนื่องมาจากความสัมพันธ์ ส่วนตัวหรือการให้สิทธิพิเศษ แก่คนบางกลุ่ม	๑	๒	๒
๒. มีการเรียกรับเงินพิเศษจาก ผู้ขอรับการอนุมัติหรือขอ อนุญาต นอกเหนือจาก ค่าธรรมเนียมปกติเพื่อแลกกับ การให้ บริการหรือการ พิจารณาอนุมัติอนุญาต	๑	๓	๓
๓. การอนุมัติ หรือการอนุญาต ไม่เป็นไปตามมาตรฐาน เนื่องจากมีแรงจูงใจเรื่อง ผลประโยชน์หรือสินบน	๒	๑	๒
๔. การรับของขวัญของฝาก จากบุคคลที่มาขอรับการ อนุมัติ หรือขอใบอนุญาต	๓	๑	๓

ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	ระดับโอกาสที่จะ เกิดการทุจริต	ระดับความรุนแรง ของผลกระทบ	ค่าความเสี่ยง (โอกาสเกิด x ผลกระทบ)
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่			
๑. ผู้บริหารดำเนินการตามนโยบายของตนโดยแทรกแซงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่	๑	๒	๒
๒. บุคลากรของหน่วยงานไม่บังคับใช้กฎหมาย(ไม่ใช้อำนาจ) กับบุคคลบางกลุ่ม	๑	๓	๓
๓. มีการบิดเบือนใช้ดุลพินิจหรือมีการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ	๒	๑	๒
๔. การอาศัยอำนาจในตำแหน่งหน้าที่ของตนเข้าไปมีอิทธิพลในหน่วยงานของรัฐต่าง ๆ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐนั้นกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือพวกพ้อง อันเป็นการแทรกแซงการทำงานภายในของหน่วยงานรัฐนั้น เช่นนายกเทศมนตรีใช้อำนาจในตำแหน่งกดดันให้ผู้อำนวยการ โรงเรียนของรัฐในพื้นที่รับบุตรหลานของตนเองเข้าเป็นนักเรียนโดยไม่ต้องสอบ อันเนื่องมาจากผลประโยชน์หรือสินบนที่ได้รับไว้	๓	๑	๓

ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	ระดับโอกาสที่จะ เกิดการทุจริต	ระดับความรุนแรง ของผลกระทบ	ค่าความเสี่ยง (โอกาสเกิด x ผลกระทบ)
ความเสี่ยงด้านการใช้จ่ายงบประมาณ			
๑. การใช้จ่ายงบประมาณมี การเอื้อผลประโยชน์แก่พวก พ้อง	๑	๒	๒
๒. การใช้จ่ายงบประมาณมี ความไม่รอบคอบทำให้เกิดการ ทุจริต	๒	๒	๔
๓. มีการใช้จ่ายงบประมาณโดย ไม่ถูกต้องตามหลักกฎหมาย	๒	๒	๔
๔. การใช้จ่ายงบประมาณผิด ระเบียบ	๒	๓	๖

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต เป็นการวิเคราะห์เพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงของแต่ละโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต โดยแบ่งออกเป็น

สถานะสีเขียว : เป็นความเสี่ยงระดับต่ำ

สถานะสีเหลือง : เป็นความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถใช้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงานตามปกติการควบคุมดูแล

สถานะสีส้ม : เป็นกระบวนการความเสี่ยงระดับสูงเป็นกระบวนการที่มีผู้มาเกี่ยวข้องหลายคนหลายหน่วยงานภายในองค์กรมีหลายขั้นตอนจนยากต่อการควบคุมหรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ

สถานะสีแดง : เป็นความเสี่ยงระดับสูงมากเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอกคนที่ไม่รู้จักไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจนไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรือสม่ำเสมอ

เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ระดับความเสี่ยงการทุจริต = โอกาสเกิดการทุจริต x ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ระดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๔	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	๑๕ - ๒๕
๓	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	๙ - ๑๔
๒	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	๕ - ๘
๑	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk : L)	๑ - ๓

ตารางการประเมินระดับความเสี่ยง

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง			
	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ				
๑. การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต แก่ประชาชนไม่เป็นไปตามลำดับอันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ส่วนตัวหรือการให้สิทธิพิเศษแก่คนบางกลุ่ม	✓			
๒. มีการเรียกรับเงินพิเศษจากผู้ขอรับการอนุมัติหรือขอ อนุญาต นอกเหนือจากค่าธรรมเนียมปกติเพื่อแลกกับการ ให้บริการหรือการพิจารณาอนุมัติอนุญาต	✓			
๓. การอนุมัติ หรือการอนุญาตไม่เป็นไปตามมาตรฐาน เนื่องจากมีแรงจูงใจเรื่องผลประโยชน์หรือสินบน	✓			
๔. การรับของขวัญของฝากจากบุคคลที่มาขอรับการ อนุมัติ หรือขอใบอนุญาต	✓			
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่				
๑. ผู้บริหารดำเนินการตามนโยบายของตนโดยแทรกแซง การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่	✓			
๒. บุคลากรของหน่วยงานไม่บังคับใช้กฎหมาย(ไม่ใช่ อำนาจ) กับบุคคลบางกลุ่ม	✓			
๓. มีการบิดเบือนใช้ดุลพินิจ หรือมีการใช้ดุลพินิจโดยมิ ชอบ	✓			
๔. การอาศัยอำนาจในตำแหน่งหน้าที่ของตนเข้าไปมี อิทธิพลในหน่วยงานของรัฐต่าง ๆ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ใน หน่วยงานของรัฐนั้นกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใด อย่างหนึ่งเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือพวกพ้อง อันเป็นการแทรกแซงการทำงานภายในของหน่วยงานรัฐ นั้น เช่นนายกเทศมนตรีใช้อำนาจในตำแหน่งกดดันให้ ผู้อำนวยการ โรงเรียนของรัฐในพื้นที่รับบุตรหลานของ ตนเองเข้าเป็นนักเรียนโดยไม่ต้องสอบ อันเนื่องมาจาก ผลประโยชน์หรือสินบนที่ได้รับไว้	✓			

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง			
	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้จ่ายงบประมาณ				
๑. การใช้จ่ายงบประมาณมีการเอื้อผลประโยชน์แก่พวกพ้อง		✓		
๒. การใช้จ่ายงบประมาณมีความไม่รอบคอบทำให้เกิดการทุจริต		✓		
๓. มีการใช้จ่ายงบประมาณโดยไม่ถูกต้องตามหลักกฎหมาย		✓		
๔. การใช้จ่ายงบประมาณผิดระเบียบ		✓		

ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙ ของเทศบาล
ตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม

ประเด็นความเสี่ยงทุจริต	ระดับความเสี่ยง	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
ความเสี่ยงด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ		
๑. การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต แก่ประชาชนไม่เป็นไปตามลำดับอันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ส่วนตัวหรือการให้สิทธิพิเศษแก่คนบางกลุ่ม	ต่ำ	๑. ควบคุมและส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานดำเนินการตามระเบียบอย่างเคร่งครัด และให้มีความเป็นกลาง ๒. เสริมสร้างวัฒนธรรมให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน
๒. มีการเรียกรับเงินพิเศษจากผู้ขอรับการอนุมัติ หรือขออนุญาต นอกเหนือจากค่าธรรมเนียมปกติ เพื่อแลกกับการให้บริการหรือการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต	ต่ำ	จัดให้มีระบบและช่องทางรับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตของหน่วยงาน
๓. การอนุมัติ หรือการอนุญาตไม่เป็นไปตามมาตรฐาน เนื่องจากมีแรงจูงใจเรื่องผลประโยชน์ หรือสินบน	ต่ำ	พัฒนาระบบให้บริการประชาชนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-Service)
๔. การรับของขวัญของฝากจากบุคคลที่มาขอรับการอนุมัติ หรือขอใบอนุญาต	ต่ำ	มาตรการ No Gift Policy
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจ และตำแหน่งหน้าที่		
๑. ผู้บริหารดำเนินการตามนโยบายของตนโดยแทรกแซงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่	ต่ำ	๑. บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลและกฎหมายเพื่อป้องกันการทุจริต ๒. มาตรการแสดงเจตนาธรรม ในการนำหลักคุณธรรมมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารด้วยการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริต เพื่อยกระดับคุณธรรมและความโปร่งใส

ประเด็นความเสี่ยงทุจริต	ระดับความเสี่ยง	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
๒. บุคลากรของหน่วยงานไม่บังคับใช้กฎหมาย (ไม่ใช้อำนาจ) กับบุคคลบางกลุ่ม	ต่ำ	๑. ก่อนดำเนินการใดๆตามนโยบายต้องมีการวางแผนอย่างรอบคอบและต้องอ้างอิงหลักกฎหมาย ๒. มีช่องทางให้ร้องเรียน
๓. มีการบิดเบือนใช้ดุลพินิจ หรือมีการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ	ต่ำ	๑. โครงการพัฒนาความรู้ด้านกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานสำหรับบุคลากรของหน่วยงาน ๒. มาตรการส่งเสริมการปฏิบัติงานตามประมวลจริยธรรมของเทศบาลเมืองกุฉินารายณ์ ๓. ทำแผนป้องกันการทุจริต
๔. การอาศัยอำนาจในตำแหน่งหน้าที่ของตนเข้าไปมีอิทธิพลในหน่วยงานของรัฐต่าง ๆ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐนั้นกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือพวกพ้อง อันเป็นการแทรกแซงการทำงานภายในของหน่วยงานรัฐนั้น เช่นนายกเทศมนตรีใช้อำนาจในตำแหน่งกดดันให้ผู้อำนวยการ โรงเรียนของรัฐในพื้นที่รับบุตรหลานของตนเองเข้าเป็นนักเรียนโดยไม่ต้องสอบ อันเนื่องมาจากผลประโยชน์หรือสินบนที่ได้รับไว้	ต่ำ	๑. ทำแผนป้องกันการทุจริต ๒. ทำแผนบริหารความเสี่ยงทุจริต
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้งบประมาณ		
๑. การใช้จ่ายงบประมาณมีการเอื้อผลประโยชน์แก่พวกพ้อง	ปานกลาง	๑. มาตรการควบคุมการเบิกจ่ายเงินตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒. จัดทำแผนป้องกันการทุจริต

ประเด็นความเสี่ยงทุจริต	ระดับความเสี่ยง	มาตรการในการบริหารความเสี่ยง
๒. การใช้จ่ายงบประมาณมีความไม่รอบคอบทำให้เกิดการทุจริต	ปานกลาง	๑.จัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ๒.ส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรม
๓.มีการใช้จ่ายงบประมาณโดยไม่ถูกต้องตามหลักกฎหมาย	ปานกลาง	๑.ยึดหลักกฎหมายโดยเคร่งครัดในการปฏิบัติหน้าที่ ๒.ส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรม
๔.การใช้จ่ายงบประมาณผิดระเบียบ	ปานกลาง	๑.ส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการใช้งบประมาณ ๒.ปลูกฝังจิตสำนึกในการใช้งบประมาณอย่างถูกต้อง